

Proučavanje različitih modela neovisnih fiskalnih institucija

Neovisne fiskalne institucije u EU-u – trenutno stanje

PEMPAL-ova Zajednica prakse za budžet (BCOP) –
10. veljače/februar 2026. – Paris

Oskar Grevesmühl – Europska komisija

Sadržaj prezentacije

1. Novi institucionalnih okvir za neovisne fiskalne institucije u EU-u
2. Kapaciteti i zadaće neovisnih fiskalnih institucija u EU-u (*izvještaj Komisije iz prosinca/decembra 2025.*)
3. Zaključci (lekcije za regiju ESA-e)

Neovisne fiskalne institucije u izmijenjenom fiskalnom okviru EU-a

Prije reformi

Zakonodavstvo EU-a

- Direktiva 2011/85/EU
- Uredba (EU) br. 473/2013

Međuvladin sporazum

- TSCG – „Fiskalni ugovor” – 2012.

Nakon reformi

Zakonodavstvo EU-a

- Izmijenjena Direktiva 2011/85/EU
(izmjenom Direktive (EU) 2024/1265)

- Uredba (EU) 2024/1263

- Izmijenjena Uredba Vijeća (EU)
br. 2024/1264

- Uredba (EU) br. 473/2013 (predstoji izmjena)

- Ugovor o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u

Ekonomskoj i monetarnoj uniji (engl. TSCG) još je uvijek na snazi (ali relevantni sadržaj o neovisnim fiskalnim institucijama u Fiskalnom ugovoru sada je ugrađen u novi okvir EU-a)

Što je konkretno novo? (I.)

- *Za neovisne fiskalne institucije izvan europodručja*: Novo je navođenje bilo čega u pravu EU-a (prethodna pravna osnova bio je samo Fiskalni ugovor (za neke države članice)).
- *Za neovisne fiskalne institucije europodručja*:

Poglavlje V. – članak 8.a izmijenjene Direktive:

- pojačane zaštitne mjere za neovisnost (članak 8.a. stavci od 1. do 4.)
- dodatne zadaće (članak 8.a stavak 5.) – unakrsno upućivanje na dvije uredbe
- princip „poštuj ili objasni” (članak 8.a stavak 6.)

Što je konkretno novo? (II.)

- Pojačane zaštitne mjere za neovisnost (članak 8.a stavci od 1. do 4.)

- Neovisne fiskalne institucije osnovane u skladu sa zakonom
- Predlaganje i imenovanje članova na osnovi iskustava i stručnosti te transparentnih postupaka
- Ne primanje uputa
- Mogućnost pravovremene komunikacije s javnošću o svojim procjenama i mišljenjima
- Odgovarajući i stabilni resursi
- Primjeren i pravovremen pristup informacijama
- Redovite vanjske evaluacije

- Dodatne zadaće (članak 8.a stavak 5) – unakrsno upućivanje na dvije uredbe

- 5 - Princip „poštuj ili objasni” (članak 8.a stavak 6.)

Što je konkretno novo? (III.)

- Pojačane zaštitne mjere za neovisnost (članak 8.a stavci od 1. do 4.)
- Dodatne zadaće (članak 8.a stavak 5) – unakrsno upućivanje na dvije uredbe
  - Izrada, ocjenjivanje i potvrđivanje godišnjih i višegodišnjih makroekonomskih projekcija
  - Monitoring usklađenosti s numeričkim fiskalnim pravilima za pojedinu zemlju
  - Preuzimanje zadaća povezanih sa srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima
  - Procjena dosljednosti, usklađenosti i učinkovitosti nacionalnog budžetskog okvira
  - Sudjelovanje u redovitim saslušanjima i raspravama u nacionalnom parlamentu
- Princip „poštuj ili objasni” (članak 8.a stavak 6.)

Prijelaz na novi okvir

- Zakonodavstvo je stupilo na snagu u travnju/aprilu 2024.
- Direktiva: period prenošenja završio 31. prosinca/decembra 2025.; započela je provjera prenošenja
- Dvije uredbe: direktno se primjenjuju, ali uloga neovisnih fiskalnih institucija nije obvezna do 2032.
- Različito sudjelovanje neovisnih fiskalnih institucija u prvom krugu srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova

Kapaciteti i zadaće neovisnih fiskalnih institucija u EU-u

Komisija je u prosincu/decembru 2025. objavila „[Report on the Capacity and Tasks of Independent Fiscal Institutions in the EU](#)”/„Izveštaj o kapacitetima i zadaćama neovisnih fiskalnih institucija u EU-u” (Institucionalni dokument 330).

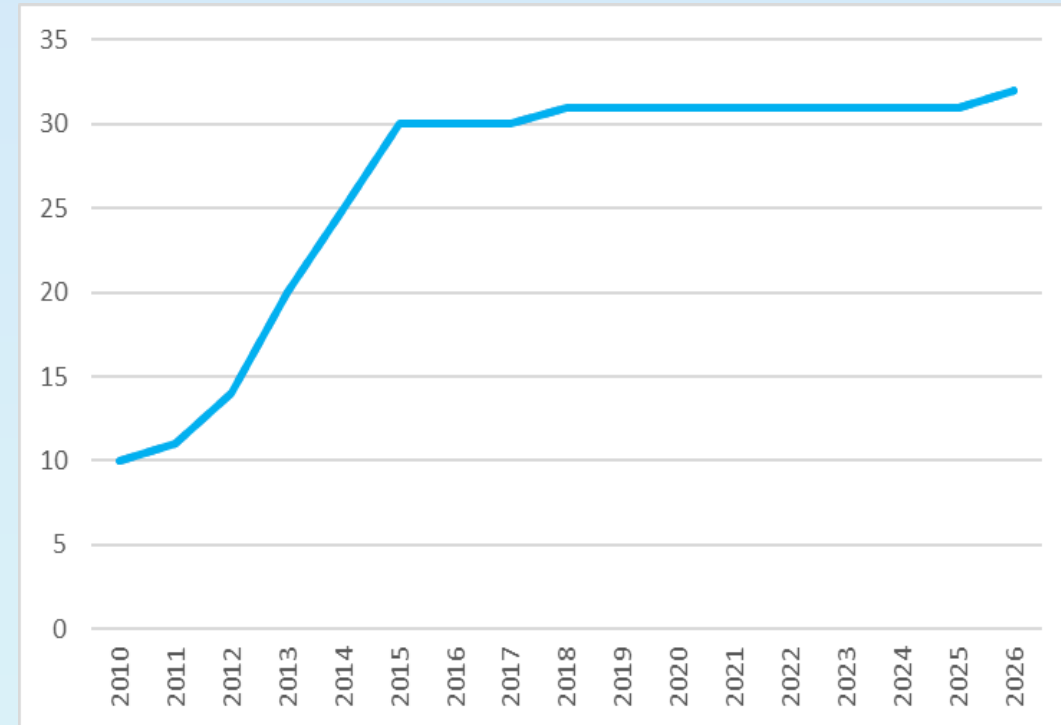
Sastoji se od sažetog izvještaja i popratnog radnog dokumenta službi Komisije s pojedinačnim informativnim člancima o neovisnim fiskalnim institucijama.

- Na osnovi informacija dostupnih do sredine listopada/oktobra 2025.
- Informacije prikupljene uglavnom putem godišnjeg istraživanja koje se koristi za bazu podataka o fiskalnom upravljanju (izdanje iz 2025.)
- Pojedinačni informativni članci unakrsno su provjereni bilateralno s neovisnim fiskalnim institucijama i nadležnim nacionalnim tijelima.

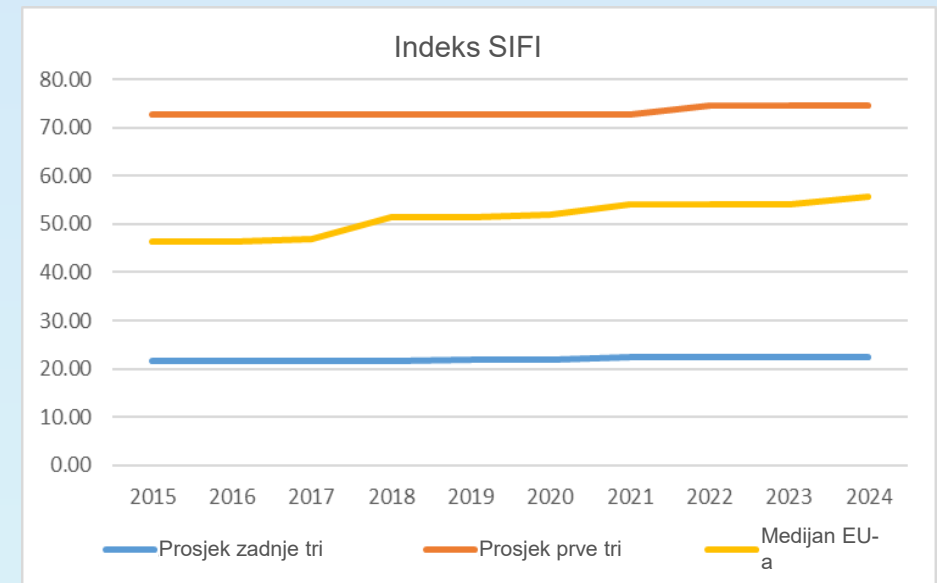
Neovisne fiskalne institucije u EU-u – trenutno stanje

- Zakonodavstvo EU-a nakon velike financijske krize dalo je poticaj za osnivanje novih neovisnih fiskalnih institucija, posebno u europodručju.
- Ukupno 32 neovisne fiskalne institucije (5 država članica imaju dvije neovisne fiskalne institucije)
- Poljska neovisna fiskalna institucija je najnoviji dodatak.

Neovisne fiskalne institucije u EU-u – zadaće (I.)

- Slika je vrlo raznolika, s nekim neovisnim fiskalnim institucijama koje obavljaju mnoge zadatke, dok druge obavljaju samo minimum.
- To se vidi u ocjeni indeksa opsega neovisnih fiskalnih institucija (SIFI) koji se odnosi na opseg i intenzitet njihovih aktivnosti.
- Broj zadaća i intenzitet rada povezani s veličinom neovisnih fiskalnih institucija.

Neovisne fiskalne institucije u EU-u – zadaće (II.)

- Monitoring usklađenosti s fiskalnim pravilima
- Makroekonomske projekcije
- Budžetske projekcije
- Analiza dugoročne održivosti
- Kvantitativno određivanje troškova politika
- Ocjena nacionalnog fiskalnog okvira

Neovisne fiskalne institucije u EU-u – kapaciteti (I.)

- Budžetska sredstva i osoblje
- Neovisnost
- Komunikacija

Neovisne fiskalne institucije u EU-u – kapaciteti (II.)

Budžetska sredstva i osoblje

- Godišnja budžetska izdvajanja: 100 000 eura – 11 milijuna eura
- Broj tehničkog osoblja: 1 – 67 EPRV-a (medijan: 6,5)
- Faktori specifični za pojedinu zemlju:
  - *podrška drugih institucija*
  - *neiskorištena sredstva zbog različitih ograničenja*
  - *različite razine plaća u državama članicama*
  - *velike institucije sa zadaćama koje nisu povezane s neovisnim fiskalnim institucijama*
- Nedostatak mehanizama za stabilnost financiranja

Neovisne fiskalne institucije u EU-u – kapaciteti (III.)

Neovisnost

- Zabrana primanja uputa
- Transparentni postupci predlaganja i imenovanja članova
- Zahtjevi u pogledu stručne osposobljenosti
- Pravovremen pristup informacijama
- Dijalog s nadležnim tijelima („poštuj ili objasni”)
- Vanjske evaluacije

Neovisne fiskalne institucije u EU-u – kapaciteti (IV.)

Komunikacija

- Eksplicitna komunikacijska strategija, uključujući praćenje utjecaja
- Komunikacijska uloga vodstva
- Konferencije za medije
- Sudjelovanje na konferencijama, skupovima itd.
- Pojavljivanje u medijima, uključujući društvene medije
- Osoblje specijalizirano za komunikaciju

Zaključci

- Prednost postojanja jedne samostalne institucije
- Zakonom utvrditi status
- Integrirati zaštitne mjere za institucionalnu neovisnost:
  - *postupak predlaganja i imenovanja članova*
  - *neovisnost poslovanja*
  - *sloboda zapošljavanja*
  - *odgovarajući i stabilni resursi*
  - *pristup informacijama*
- Ne zaboraviti na komunikacijski aspekt

Korisni linkovi

- [“Report on the Capacity and Tasks of Independent Fiscal Institutions in the EU”/“Izvještaj o kapacitetima i zadaćama neovisnih fiskalnih institucija u EU-u”](#) (Institucionalni dokument 330, prosinac/decembar 2025.).
- [“Interim progress report on the implementation of Council Directive 2024/1265/EU of 29 April 2024 amending Council Directive 2011/85/EU on requirements for budgetary frameworks”/„Privremeni izvještaj o napretku u implementaciji Direktive Vijeća 2024/1265/EU od 29. travnja/aprila 2024. o izmjeni Direktive Vijeća 2011/85/EU o zahtjevima za budžetske okvire”](#) (Institucionalni dokument 323, srpanj/jul 2025.)
- [“Independent Fiscal Institutions in the Revised Fiscal Framework – State of Play” /„Neovisne fiskalne institucije u izmijenjenom fiskalnom okviru – trenutno stanje”](#) (Dokument za raspravu 223, srpanj/jul 2025.)
- [Baza podataka Europske komisije o fiskalnom upravljanju](#)

Hvala vam

© Europska unija 2023.

Osim ako je drukčije navedeno, ponovno korištenje ove prezentacije dopušteno je na osnovi dozvole [CC BY 4.0](#). Za svako korištenje ili reprodukciju dijelova koji nisu u vlasništvu EU-a možda će biti potrebno zatražiti dopuštenje direktno od odgovarajućih nositelja prava.

Slajd xx: [predmetni dio](#), izvor: npr. [Fotolia.com](#); slajd xx: [predmetni dio](#), izvor: npr. [iStock.com](#)